

Oikeustapauskokoelma

JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS

PRIIT PIKAMÄE

23 päivänä syyskuuta 2021¹

Asia C-263/20

Airhelp Limited

vastaan

Laudamotion GmbH

(Ennakkoratkaisupyyntö – Landesgericht Korneuburg (osavaltion tuomioistuin, Korneuburg, Itävalta))

Ennakkoratkaisupyyntö – Lentoliikenne – Asetus (EY) N:o 261/2004 – Matkustajille lentojen peruuttamisen tai pitkäaikaisen viivästymisen johdosta annettavaa korvausta ja apua koskevat yhteiset säännöt – Lennon varaaminen sähköisen järjestelmän kautta – Lennon lähtöajan aikaistaminen – Lennon aikaistamista koskevan tiedon vastaanottaminen sähköpostiosoitteeseen – Lennosta vastaavan lentoliikenteen harjoittajan ilmoitusvelvollisuuden laajuus – Direktiivi 2000/31/EY – Tietoyhteiskunnan palvelut – 11 artikla – Tilauksen tekeminen – Olettama vastaanottamisesta

I Johdanto

1. Landesgericht Korneuburgin (osavaltion tuomioistuin, Korneuburg, Itävalta) esittämä ennakkoratkaisupyyntö koskee matkustajille heidän lennolle pääsynsä epäämisen sekä lentojen peruuttamisen tai pitkäaikaisen viivästymisen johdosta annettavaa korvausta ja apua koskevista yhteisistä säännöistä sekä asetuksen (ETY) N:o 295/91 kumoamisesta 11.2.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 261/2004² 5 artiklan 1 kohdan c alakohdan ja 7 artiklan sekä tietoyhteiskunnan palveluja, erityisesti sähköistä kaupankäyntiä, sisämarkkinoilla koskevista tietyistä oikeudellisista näkökohdista 8.6.2000 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/31/EY³ ("Direktiivi sähköisestä kaupankäynnistä") 11 artiklan tulkintaa.

2. Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Airhelp Limited ja Laudamotion GmbH ja jossa on kyse siitä, että viimeksi mainittu yhtiö kieltäytyi maksamasta korvausta lentomatkustajille, jotka ovat siirtäneet oikeutensa Airhelpille, heidän lentonsa aikaistamisen perusteella. Oikeudellista kysymystä siitä, oikeuttaako lennon aikaistaminen korvaukseen asetuksen N:o 261/2004 5 artiklan 1 kohdan c alakohdan ja 7 artiklan nojalla, on käsitelty

¹ Alkuperäinen kieli: ranska.

² EUVL 2004, L 46, s. 1.

³ EYVL 2000, L 178, s. 1.

perusteellisesti ratkaisuehdotuksissa, jotka esitin yhdistetyissä asioissa C-188/20, Azurair ja C-196/20, Eurowings sekä asioissa C-146/20, Corendon Airlines ja C-270/20, Austrian Airlines (ei vielä julkaistu).

3. Unionin tuomioistuimen pyynnöstä tässä ratkaisuehdotuksessa käsitellään ainoastaan toista ennakkoratkaisukysymystä, jolla ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee lähinnä, onko sitä, noudatettiin velvollisuutta ilmoittaa matkustajalle peruutuksesta ajoissa, arvioitava yksinomaan asetuksen N:o 261/2004 5 artiklan 1 kohdan c alakohdan i–iii alakohdan perusteella siten, että suljetaan pois sellaisen sähköisessä muodossa olevien ilmoitusten vastaanottamista koskevan kansallisen lainsäädännön soveltaminen, joka on annettu direktiivin 2000/31 täytäntöön panemiseksi.

II Asiaa koskevat oikeussäännöt

A Asetus N:o 261/2004

4. Asetuksen N:o 261/2004 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

--

1) ’peruuttamisella’ sitä, että aikataulun mukainen lento, jolle ainakin yksi paikka oli varattu, ei toteudu.”

5. Asetuksen 5 artiklan 1 ja 4 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Jos lento peruutetaan:

a) lennosta vastaavan lentoliikenteen harjoittajan on tarjottava matkustajalle apua 8 artiklan mukaisesti; ja

b) lennosta vastaavan lentoliikenteen harjoittajan on tarjottava matkustajalle apua 9 artiklan 1 kohdan a alakohdan ja 2 kohdan mukaisesti sekä uudelleenreitityksen osalta, kun uuden lennon kohtuuden mukaan odotettavissa oleva lähtöaika on vähintään peruutetulle lennolle aikataulun mukaista lähtöaikaa seuraava päivä, 9 artiklan 1 kohdan b alakohdassa ja 9 artiklan 1 kohdan c alakohdassa määritettyä apua; ja

c) matkustajalla on oikeus saada lennosta vastaavalta lentoliikenteen harjoittajalta korvaus 7 artiklan mukaisesti, paitsi jos

i) matkustajalle on ilmoitettu peruutuksesta vähintään kaksi viikkoa ennen aikataulun mukaista lähtöaikaa, tai

ii) matkustajalle on ilmoitettu peruutuksesta vähintään seitsemän päivää ja enintään kaksi viikkoa ennen aikataulun mukaista lähtöaikaa ja tarjottu uudelleenreititystä, jonka mukaan hänen olisi lähdeävä korkeintaan kaksi tuntia ennen aikataulun mukaista lähtöaikaa ja hän saapuisi määräpaikkaan alle neljä tuntia aikataulun mukaista saapumisaikaa myöhemmin, tai

iii) matkustajalle on ilmoitettu peruutuksesta alle seitsemän päivää ennen aikataulun mukaista lähtöaikaa ja tarjottu uudelleenreititystä, jonka mukaan hänen olisi lähdettävä korkeintaan tuntia ennen aikataulun mukaista lähtöaikaa ja hän saapuisi määräpaikkaan alle kaksi tuntia aikataulun mukaista saapumisaikaa myöhemmin.

--

4. Näyttövelvollisuus siitä, että matkustajalle on ilmoitettu lennon peruuttamisesta ja ajankohdasta, jona ilmoitus on tehty, kuuluu lennosta vastaavalle lentoliikenteen harjoittajalle.”

6. Mainitun asetuksen 7 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Jos tähän artiklaan viitataan, matkustajan on saatava seuraavan suuruinen korvaus:

a) 250 euroa lentojen osalta, joiden pituus on enintään 1 500 kilometriä;

--”

7. Saman asetuksen 13 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Jos lennosta vastaava lentoliikenteen harjoittaja maksaa korvauksen tai täyttää muut tämän asetuksen mukaiset velvollisuutensa, tämän asetuksen säännöksiä ei voida tulkita siten, että ne rajoittaisivat sen oikeutta hakea sovellettavan lainsäädännön nojalla korvausta muulta henkilöltä, kolmannet osapuolet mukaan luettuina. Tämä asetus ei lisäksi millään tavoin rajoita lennosta vastaavan lentoliikenteen harjoittajan oikeutta hakea korvausta matkanjärjestäjältä tai muulta henkilöltä, jonka kanssa lennosta vastaavalla lentoliikenteen harjoittajalla on sopimus. Vastaavasti tämän asetuksen säännöksiä ei voida tulkita siten, että ne rajoittaisivat matkanjärjestäjän tai kolmannen osapuolen, muun kuin matkustajan, jonka kanssa lennosta vastaavalla lentoliikenteen harjoittajalla on sopimus, oikeutta hakea sovellettavan lainsäädännön nojalla korvausta lennosta vastaavalta lentoliikenteen harjoittajalta.”

B Direktiivi 2000/31

8. Direktiivin 2000/31 11 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on varmistettava, että jos palvelun vastaanottaja tekee tilauksen teknisiä keinoja käyttäen, sovelletaan seuraavia periaatteita, paitsi jos osapuolet, jotka eivät ole kuluttajia, ovat toisin sopineet:

- palvelun tarjoajan on viivyttelämättä ja sähköisessä muodossa ilmoitettava vastaanottaneensa palvelun vastaanottajan tekemän tilauksen,
- tilaus ja vastaanottoilmoitus katsotaan vastaanotetuksi, kun se on sen osapuolen käytettävissä, jolle se on osoitettu.”

III Tosiseikat, pääasian käsittelyn vaiheet ja ennakkoratkaisukysymykset

9. Kaksi lentomatkustajaa varasi sähköisen varaussivuston kautta lentoliikenteen harjoittaja Laudamotionin lennon Palma de Mallorcasta (Espanja) Wieniin (Itävalta). Tehdessään varauksen kyseisellä sivustolla matkustajat ilmoittivat yksityisen sähköpostiosoitteensa ja puhelinnumeron. Varaussivustolla varattiin kyseisten matkustajien nimissä lento Laudamotionilta, ja varauksen yhteydessä luotiin sähköpostiosoite tätä nimenomaista varausta varten. Lentoliikenteen harjoittajalla ei ollut tiedossaan muuta sähköpostiosoitetta, jonka kautta ottaa yhteyttä matkustajiin.

10. Lennon aikataulun mukainen lähtöaika oli alun perin 14.6.2018 klo 14.40 ja saapumisaika klo 17.05 samana päivänä, mutta lentoliikenteen harjoittaja aikaisti lentoa yli kuudella tunnilla niin, että lähtöajaksi tuli klo 8.25.

11. Airhelp, jolle molemmat matkustajat olivat asetuksen N:o 261/2004 nojalla siirtäneet oikeutensa mahdolliseen korvaukseen, nosti kanteen Bezirksgericht Schwechatissa (Schwechatin piirioikeus, Itävalta). Airhelp väitti, että lentoliikenteen harjoittaja Laudamotion oli velvollinen maksamaan näiden kahden matkustajan osalta yhteensä 500 euroa korvausta kyseisen asetuksen 7 artiklan 1 kohdan a alakohdan nojalla erityisesti sillä perusteella, että lentoa oli aikaistettu yli kuudella tunnilla ja että tästä oli ilmoitettu matkustajille vasta 10.6.2018 näiden ilmoittaman yksityisen sähköpostiosoitteen kautta.

12. Laudamotion kiisti Airhelpin kanteen perusteltavuuden sillä perusteella, että lennon aikaistamisesta oli ilmoitettu varaussivuston antamaan sähköpostiosoitteeseen ajoissa, 23.5. ja 29.5.2018.

13. Bezirksgericht Schwechatin hylättyä Airhelpin kanteen Airhelp valitti päätöksestä ennakkoratkaisua pyytäneeseen tuomioistuimeen eli Landesgericht Korneuburgiin. Kyseinen tuomioistuin pohtii erityisesti, onko lennon aikaistamisessa kyse asetuksessa N:o 261/2004 tarkoitetusta peruuttamisesta, sekä lennosta vastaavan lentoliikenteen harjoittajan ilmoitusvelvollisuuden laajuutta.

14. Tältä osin ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin korostaa yhtyvänään Bundesgerichtshofin (liittovaltion ylin tuomioistuin, Saksa)⁴ näkemykseen, jonka mukaan aikataulun mukaisen lennon aikaistaminen muulla kuin vähäiseksi katsottavalla tavalla voi antaa oikeuden korvaukseen kyseisen asetuksen 7 artiklan 1 kohdan nojalla ja kyse on alkuperäisestä lentoaikataulusta luopumisesta silloin, kun lentoa aikaistetaan useita tunteja.

15. Siitä, onko pääasiassa kyseessä oleville matkustajille ilmoitettu asianmukaisesti heidän lentonsa aikaistamisesta, ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin toteaa, että direktiivin 2001/31 täytäntöönpanosta annetun Itävallan lainsäädännön nojalla olettava vastaanottohetkestä syntyy paitsi kyseisen direktiivin 11 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa myös pelkässä sähköpostikirjeenvaihdossa. Kyseisen tuomioistuimen mukaan tämä merkitsee käsiteltävässä asiassa sitä, että matkustajan katsotaan saaneen tiedon lennon aikaistamisesta silloin, kun tämä on voinut tutustua lennosta vastaavan lentoliikenteen harjoittajan toimittamaan ilmoitukseen. Näin ollen ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin

⁴ Ennakkoratkaisupyynnön sisältyvien tietojen mukaan kyseinen näkemys esitettiin Bundesgerichtshofin lehdistötiedotteessa nro 89/2015, X ZR 59/14 ja vahvistettiin sen jälkeen, kun päätös, jossa todetaan vaatimukseen suostuminen, oli tehty.

pohtii, onko sovellettava kansallista lainsäädäntöä, direktiiviä 2000/31 vai asetusta N:o 261/2004 sen määrittämiseksi, onko matkustajille ilmoitettu asianmukaisesti heidän lentonsa aikaistamisesta.

16. Tässä tilanteessa Landesgericht Korneuburg on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

- ”1) Onko [asetuksen N:o 261/2004] 5 artiklan 1 kohdan c alakohtaa ja 7 artiklaa tulkittava siten, että matkustajalla on oikeus korvaukseen, mikäli lennon aikataulun mukaista lähtöaikaa, joka on kello 14.40, aikaistetaan niin, että lento lähtee samana päivänä kello 8.25?
- 2) Onko asetuksen N:o 261/2004 5 artiklan 1 kohdan c alakohdan i–iii alakohtaa tulkittava siten, että arvioinnin siitä, onko matkustajalle ilmoitettu peruutuksesta, pitää perustua yksinomaan tähän säännökseen ja että tämä säännös on esteenä sellaisen ilmoitusten tiedoksiantamista koskevan kansallisen lainsäädännön soveltamiselle, joka on annettu [direktiivin 2000/31] täytäntöön panemiseksi ja johon sisältyy oletta tiedoksiantamisesta?
- 3) Onko asetuksen N:o 261/2004 5 artiklan 1 kohdan c alakohdan i–iii alakohtaa ja [direktiivin 2000/31] 11 artiklaa tulkittava siten, että kun matkustaja on varannut lennon varausjärjestelmän kautta ja ilmoittanut tässä yhteydessä puhelinnumerosa ja sähköpostiosoitteensa, mutta varausjärjestelmä on välittänyt lentoliikenteen harjoittajalle puhelinnumeron ja varausjärjestelmän automaattisesti luoman sähköpostiosoitteen, lennon aikaistamisesta ilmoittaminen automaattisesti luotuun sähköpostiosoitteeseen on katsottava lennon aikaistamista koskevan ilmoituksen toimittamiseksi tai tiedoksiantamiseksi myös silloin, kun varausjärjestelmä ei välitä kyseistä lentoliikenteen harjoittajan ilmoitusta matkustajalle tai välittää sen viiveellä?”

IV Asian käsittelyn vaiheet unionin tuomioistuimessa

17. Ennakkoratkaisupyyntö, joka on päivätty 26.5.2020, saapui unionin tuomioistuimen kirjaamoon 15.6.2020.

18. Pääasian asianosaiset ja Euroopan komissio toimittivat kirjalliset huomautuksensa Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 23 artiklassa asetetussa määräajassa.

19. Unionin tuomioistuin päätti 27.4.2021 pidetyssä yleiskokouksessaan, ettei istuntoa asianosaisten kuulemiseksi pidetä.

V Asian oikeudellinen tarkastelu

A Toinen ennakkoratkaisukysymys

20. Toisella ennakkoratkaisukysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee lähinnä, onko sitä, noudatettiinko velvollisuutta ilmoittaa matkustajalle peruutuksesta ajoissa, arvioitava yksinomaan asetuksen N:o 261/2004 5 artiklan 1 kohdan c alakohdan i–iii alakohdan perusteella. Jos vastaus on myöntävä, kyseinen asetus on esteenä sellaisen sähköisessä muodossa olevien ilmoitusten vastaanottamista koskevan kansallisen lainsäädännön soveltamiselle, joka on annettu direktiivin 2000/31 täytäntöön panemiseksi.

21. Kuten jäljempänä yksityiskohtaisesti selostan, mielestäni sitä, onko noudatettu velvollisuutta ilmoittaa matkustajalle peruutuksesta ajoissa, on arvioitava *yksinomaan* asetuksen N:o 261/2004 5 artiklan 1 kohdan c alakohdan i–iii alakohdan perusteella. Tämä tulkinta perustuu sekä asian kannalta merkityksellisten säännösten sanamuotoon että niiden tavoitteeseen.

22. Kyseisen direktiivin II luvussa oleva 3 jakso sisältää yhtäältä sähköisessä muodossa tehtäviä sopimuksia koskevia säännöksiä. Mainitun direktiivin 11 artiklan, jonka otsikko on ”Tilauksen tekeminen”, 1 kohdassa säädetään, että jäsenvaltioiden on varmistettava, että jos palvelun vastaanottaja tekee tilauksen sähköisiä keinoja käyttäen, palvelun tarjoajan on ”viivyttämättä ja sähköisessä muodossa ilmoitettava vastaanottaneensa palvelun vastaanottajan tekemän tilauksen” (ensimmäinen luettelukohta) ja että ”tilaus ja vastaanottoilmoitus katsotaan vastaanotetuksi, kun se on sen osapuolen käytettävissä, jolle se on osoitettu” (toinen luettelukohta).

23. Vaikka peruutukseen liittyvät tiedot eivät ole direktiivin 2000/31 11 artiklassa tarkoitettu tilaus eikä vastaanottoilmoitus, ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että pääasiassa kyseessä oleva kansallinen lainsäädäntö menee kyseistä direktiiviä pidemmälle siltä osin, että sen mukaan ilmoittamista koskevia sääntöjä sovelletaan tilausten ja vastaanottoilmoitusten lisäksi kaikkiin asian kannalta oikeudellisesti merkityksellisiin sähköisiin viesteihin, mukaan lukien lentojen varaamiseen liittyvät asiakirjat. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen antamien tietojen mukaan sekä direktiivin 2000/31 11 artiklan 1 kohdan toisessa luettelukohdassa että kyseisen säännöksen kansallisissa täytäntöönpanosäännöksissä säädetään oletama vastaanottohetkestä, joka olennaisilta osin vastaa sitä hetkeä, jona vastaanottaja voi tutustua ilmoitukseen.⁵

24. On toisaalta huomattava, että asetuksen N:o 261/2004 5 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettut tiedot annetaan, ”jos lento peruutetaan”, ja niiden avulla asianomaisille matkustajille ”on ilmoitettu peruutuksesta”. On ilmeistä, etteivät nämä peruutukseen liittyvät tiedot ole direktiivin 2000/31 11 artiklassa tarkoitettu tilaus eikä vastaanottoilmoitus. Näin ollen arvioinnissa on otettava huomioon, että kyseessä olevat oikeustoimet ovat lähtökohtaisesti ilmoituksia, joilla on erilainen kohde.

25. Katson lisäksi, että asetuksen N:o 261/2004 5 artiklan 1 kohdan c alakohdan sanamuodosta ei voida päätellä, että mainitut tiedot on lähetettävä matkustajalle ainoastaan sähköisiä välineitä käyttäen. Ainoa vaatimus päinvastoin on, että ”matkustajalle – – on ilmoitettu peruutuksesta”, mikä lähtökohtaisesti mahdollistaa muiden viestintävälineiden käytön. Tosin, kun otetaan huomioon tämäntyyppisten tietojen erityinen merkitys asetuksessa N:o 261/2004 taattujen oikeuksien tosiasiallisen käytön kannalta, valitun viestintävälineen on oltava tarkoituksenmukainen ja vastattava matkustajalentoliikenteen vaatimuksia.⁶

26. Korostan vieläkin olennaisempaan seikkana sitä, että asetuksen N:o 261/2004 5 artiklan 4 kohdan mukaan näyttövelvollisuus siitä, että matkustajalle on ilmoitettu lennon peruuttamisesta, ja ajankohdasta, jona ilmoitus on tehty, kuuluu lennosta vastaavalle

⁵ Ks. ennakkoratkaisupyynnön sivu 10.

⁶ Teoksessa Steinrötter, B., *Beck'scher Online-Großkommentar (Gsell/Krüger/Lorenz/Mayer)*, Art. 1-19 VO (EG) Nr. 261/2004, 5 artiklan 23 ja 25 kohta, todetaan, ettei ole olemassa muotovaatimuksia sen menetelmän osalta, jolla peruutukseen liittyvät tiedot on lähetettävä matkustajalle. Kirjoittaja kuitenkin kehottaa valitsemaan viestintävälineen, jolla varmistetaan, että matkustaja on tosiasiallisesti saanut tiedon lennon peruuttamisesta. Jos matkustaja väittää, ettei hän ole saanut ilmoitusta, lentoliikenteen harjoittajan on osoitettava ilmoittaneensa matkustajalle peruuttamisesta sekä ilmoitusajankohta.

lentoliikenteen harjoittajalle. Se, että todistustaakka on lennosta vastaavalla lentoliikenteen harjoittajalla,⁷ auttaa osaltaan varmistamaan asetuksen N:o 261/2004 johdanto-osan ensimmäisessä perustelukappaleessa mainitun matkustajien suojelun korkean tason.

27. Kyseisen lainsäädännöllisen tavoitteen merkitys on muistettava tässä asiayhteydessä, sillä vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan unionin oikeuden säännöksen tai määräyksen tulkinna on otettava huomioon paitsi sen sanamuoto myös asiayhteys ja sillä lainsäädännöllä tavoitellut päämäärät, jonka osa säännös tai määräys on.⁸ Tuomiossa Krijgsman unionin tuomioistuin korosti asetuksen N:o 261/2004 5 artiklan 4 kohdasta johtuvan, matkustajalle tehtyä ilmoitusta koskevan näyttövelvollisuuden merkitystä tämän oikeuksien turvaamisen kannalta.⁹ Matkustajan on nimittäin kyseisen tiedon vastaanotettuaan voitava reagoida ajoissa lentonsa peruuttamiseen ja siten vähentää siitä aiheutuvia haittoja sekä vedota oikeuksiinsa lentoliikenteen harjoittajaan nähden.

28. Tältä osin on huomautettava, että direktiivin 2000/31 11 artiklan 1 kohdan toisessa luetelmakohdassa todistustaakka käännetään siltä osin kuin tilaus ja vastaanottoilmoitus ”katsotaan vastaanotetuksi”, kun se on sen osapuolen käytettävissä, jolle se on osoitettu. Tällainen oletama matkustajalle tarkoitettujen tietojen asianmukaisesta vastaanottamisesta on mielestäni ristiriidassa lentoliikenteen harjoittajille asetuksen N:o 261/2004 mukaisesti asetetun todistustaakan kanssa, koska kyseisen oletaman vuoksi matkustajan olisi varauksitta osoitettava, ettei hän ole saanut ilmoitusta ajoissa.

29. Tällaista näyttöä on mielestäni käytännössä erittäin vaikea esittää, joten tämän ratkaisuehdotuksen 28 kohdassa mainittu lentomatkustajien suojelemista koskeva tavoite voi vaarantua. Se, että matkustaja velvoitettaisiin inhimillisiin erehdyksiin tai teknisiin vikoihin liittyvien viestintäongelmien ilmetessä osoittamaan, ettei hän ole vastaanottanut ilmoitusta, joka sisältää asetuksen N:o 261/2004 5 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettut tiedot, johtaisi siihen, että hänelle asetetaan kohtuuton toteennäyttövaatimus, jota on mahdotonta täyttää. On kuitenkin selvää, että unionin oikeusjärjestyksessä¹⁰ tunnustettu periaate, jonka mukaan ketään ei velvoiteta mahdottomaan (impossibulum nulla obligatio est), on esteenä tällaiselle lähestymistavalle.

30. Asetuksen N:o 261/2004 5 artiklan 4 kohta on *lex specialis* direktiivin 2000/31 säännöksiin nähden siltä osin kuin siinä asetetaan erityisiä velvoitteita sen osalta, miten tiedot on ilmoitettava matkustajille. Kun otetaan huomioon, että on matkustajien edun mukaista pitää heidät ajan tasalla mahdollisista ennalta arvaamattomista seikoista, jotka vaikuttavat merkittävästi lentoaikatauluihin, ja haitat, joita lennon peruuttamisesta yleensä aiheutuu, vaikuttaa siltä, että pelkkä oletama asianmukaisesta vastaanottamisesta tuskin täyttää matkustajalentoliikenteeseen liittyviä tiukkoja vaatimuksia.

⁷ Ks. komission tiedonanto matkustajille heidän lennolle pääsyä epäämisen sekä lentojen peruuttamisen tai pitkäaikaisen viivästymisen johdosta annettavaa korvausta ja apua koskevista yhteisistä säännöistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 261/2004 sekä lentoliikenteen harjoittajien korvausvastuusta annetun ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 889/2002 muutetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2027/97 tulkintaohjeista (EUVL 2016, C 214, s. 5), 3.2.5 kohta, jonka otsikko on ”Näyttövelvollisuus peruutustapauksessa”.

⁸ Ks. tuomio 16.11.2016, Hemming ym. (C-316/15, EU:C:2016:879, 27 kohta) ja tuomio 11.5.2017, Krijgsman (C-302/16, EU:C:2017:359, 24 kohta).

⁹ Tuomio 11.5.2017 (C-302/16, EU:C:2017:359, 23–28 kohta).

¹⁰ Ks. tuomio 3.3.2016, Daimler (C-179/15, EU:C:2016:134, 42 kohta); tuomio 20.12.2017, Protect Natur-, Arten- und Landschaftsschutz Umweltorganisation (C-664/15, EU:C:2017:987, 96 kohta) ja tuomio 6.11.2018, Scuola Elementare Maria Montessori v. komissio, komissio v. Scuola Elementare Maria Montessori ja komissio v. Ferracci (C-622/16 P–C-624/16 P, EU:C:2018:873, 79 kohta).

31. Edellä esitetyn perusteella katson, että ilmoitusvelvollisuus, josta säädetään asetuksen N:o 261/2004 5 artiklan 1 kohdan c alakohdan i–iii alakohdassa, luettuna yhdessä saman artiklan 4 kohdan kanssa, on esteenä sellaisten direktiivin 2000/31 kansallisten täytäntöönpanosäännösten soveltamiselle, joiden nojalla sähköiset viestit katsotaan vastaanotetuiksi, joten lentomatkustajien suojelun korkean tason varmistamiseksi sitä, onko velvoite ilmoittaa peruuttamisesta matkustajalle täytetty, on tutkittava yksinomaan kyseisen asetuksen perusteella.

32. Asetuksessa N:o 261/2004 säädetyn kuluttajansuojan tason noudattamatta jättämisen osalta on tehtävä sama päätelmä siltä osin kuin on kyse ennakkoratkaisupyynnössä mainituista yhdenmukaistamattomista kansallisista oikeussäännöistä, joilla direktiivin 2000/31 11 artiklan täytäntöönpanon yhteydessä ulotettiin tilausten ja vastaanottoilmoitusten aineellinen soveltamisala koskemaan muita sähköisessä muodossa olevia ilmoituksia, erityisesti lennon peruuttamiseen liittyviä sähköisessä muodossa olevia ilmoituksia.

33. Tältä osin on muistettava, että kuten unionin tuomioistuin on oikeuskäytännössään todennut, useimpien sähköiseen kaupankäyntiin liittyvien näkökohtien osalta direktiivin 2000/31 tarkoituksena ”ei kuitenkaan ole aineellisoikeudellisten sääntöjen yhdenmukaistaminen, vaan siinä määritellään ’yhteensovitettu ala’, jolla 3 artiklan mukaisen mekanismin avulla voidaan direktiivin johdanto-osan 22 perustelukappaleen mukaan soveltaa tietoyhteiskunnan palveluihin periaatteessa sen jäsenvaltion lainsäädäntöä, johon palvelun tarjoaja on sijoittautunut”.¹¹ Tätä tulkintaa vahvistavat mainitun direktiivin johdanto-osan 6, 7, 10 ja 22 perustelukappaleet.

34. Koska kansallinen lainsäätäjät on vapaaehtoisesti ja ilman, että unionin lainsäädännössä sitä nimenomaisesti edellytetään, päättänyt ulottaa sähköistä kaupankäyntiä koskevat yhdenmukaistetut säännöt koskemaan muita kuin direktiivissä 2000/31 säädettyjä seikkoja, kyseisten säännösten ei voida katsoa kuuluvan sähköistä kaupankäyntiä koskevan yhdenmukaistetun lainsäädännön alaan. Tässä tapauksessa on kyse pikemminkin kansallisten oikeussääntöjen yhteensopivuudesta asetuksen N:o 261/2004 säännösten kanssa.

35. Riippumatta siitä, onko asianomaiset kansalliset säännökset annettu – perustellusti tai perusteettomasti – direktiivin 2000/31 täytäntöönpanon yhteydessä, voidaan oikeutetusti todeta, että ne ovat esteenä asetuksessa N:o 261/2004 asetetulle tavoitteelle. Näin ollen asetuksen N:o 261/2004 5 artiklan 1 kohdan c alakohdan i–iii alakohtaa, luettuna yhdessä kyseisen artiklan 4 kohdan kanssa, on tulkittava siten, että se on esteenä direktiiviin 2000/31 11 artiklaan perustuvilla kansallisilla oikeussäännöillä.

B Vastaus toiseen ennakkoratkaisukysymykseen

36. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että toiseen ennakkoratkaisukysymykseen vastataan, että asetuksen N:o 261/2004 5 artiklan 1 kohdan c alakohdan i–iii alakohtaa on tulkittava siten, että velvoitetta ilmoittaa matkustajalle peruuttamisesta on noudatettava yksinomaan mainitun asetuksen perusteella, mikä on esteenä sellaisten kansallisten säännösten soveltamiselle, joiden perusteella syntyy olettama siitä, että sähköisessä muodossa olevat ilmoitukset ovat vastaanottajan käytettävissä.

¹¹ Ks. tuomio 25.10.2011, eDate Advertising ym. (C-509/09 ja C-161/10, EU:C:2011:685, 57 kohta).

VI Ratkaisuehdotus

37. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että unionin tuomioistuin vastaa Landesgericht Korneuburgin toiseen ennakkoratkaisukysymykseen seuraavasti:

Matkustajille heidän lennolle pääsynsä epäämisen sekä lentojen peruuttamisen tai pitkäaikaisen viivästymisen johdosta annettavaa korvausta ja apua koskevista yhteisistä säännöistä sekä asetuksen (ETY) N:o 295/91 kumoamisesta 11.2.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 261/2004 5 artiklan 1 kohdan c alakohdan i–iii alakohtaa on tulkittava siten, että velvoitetta ilmoittaa matkustajalle peruuttamisesta on noudatettava yksinomaan mainitun asetuksen perusteella, mikä on esteenä sellaisten kansallisten säännösten soveltamiselle, joiden perusteella syntyy oletttama siitä, että sähköisessä muodossa olevat ilmoitukset ovat vastaanottajan käytettävissä.